

ПЕРШИЙ БУКВАР КОМУНІСТА.

(Лекції-розмови в питаннях і відповідях.)

6-та лекція-розмова.

РАДЯНСЬКЕ БУДІВНИЦТВО.

Земельна політика радянської власті. — Відношення до селянства. — Продовольче питання.

1. До кого належала земля за царя і яке було положення селян?

Селянам належала тільки невеличким кількостям землі. Решта землі належала до держави, царя і його родини, церков, монастирів, поміщиків (дідичів) і багатих козаків. В центральній Росії на кожну родину припадало середно 2—3 десятини управної землі. Найбільше селянство знаходилося в повній неволі у поміщиків, куркулів і торговців.

2. Що дала Жовтнева Революція селянам?

З переходом державної влади до рук Робітничо-Селянського Рад, вся земля зістала відібрана від поміщиків, церков, монастирів, царської родини, залишка від куркулів і передана селянам.

3. Як дала радянська влада землю селянам?

Після закону про соціалізацію землі приватну власність на землю знесено. Вся земля стала власністю працюючих Росії і України і віддана в безплатне користування всіх тих, хто бажав її обробляти власною працею, без наплати робітників. Вся земля розділялась за відповідно до числа осіб в родині в не більшій кількості, чим кожний може обробити.

4. Як селяни поступали з поміщицькими землями і що з того вийшло?

Селяни перевели поділ: вони поділили не тільки землю, але й худобу, інвентар і доми. Таким робом багато бідняків як і попередню остидали бідняками, так як на кожне господарство з поодиноким не вистарчало ні коней, ні інвентарю, ні худоби. Бідняки, будучи не в стані обробляти отриману землю, примушені уступати її багатим селянам.

5. Що таке гуртове оброблюване землі?

Щоб бідняки були в силі користуватися одержаною землею, вони повинні замість одного особового обробляти, обробляти її спільно. Вся земля в селі без ділення її на ділянки, обробляється спільно працею всіх селян зі всіма кіними і господарськими знаряддями.

6. Чому гуртове оброблюване землі вигідніше для селян?

При гуртовому оброблюванню є можливе заведення замість тропічного, багатого господарства, що дає ліпший урожай, обробляється за землею червоноармійців, хорих і т. д., котра в протилежний раз була б не оброблена; селяни таким робом привчаються до товариської праці.

7. Що таке сільсько-господарська артіль?

Коли селяни при гуртовому оброблюванню землі відмовляються від приватної власності на свої коні, сільсько-господарські знаряддя і машини, тоді створюється артіль. Артіль може спільними зусиллями набути, замість менше удосконалених машин, — більше удосконалених, наприклад: замість десяти кінних молотилок одну парову і т. п. Таким робом сільсько-господарська артіль ще більше, чим звичайне гуртове оброблюване землі уявляє працю всіх її членів.

8. Чим відрізняється сільсько-господарська комуна від артілі?

В комуні є спільним не тільки праця, коні, знаряддя і машини, але і весь скот, урожай, помешкання з меблями, їда, виховування дітей. Комуна не тільки продуктивна, але і споживча об'єднана.

9. Які вигоди дає комуна?

Комуна є в стані уживати найвідповідніші машини, заводити расу худобу, працювати під керівництвом агрономів — кожний робітник по своїй спеціальності. Замість малих хатинок будують ся великі будинки для спільного мешкання зі всіма вигодами, спільною кухнею, діти виховують ся в школі комуні, скорочують ся день праці, жите стає легшим і вільнішим.

10. Що се таке радянське господарство?

Се велике сільське господарство, котре організує сама радянська влада на тих відібраних в 1917 р. у поміщиків землях, котрі заховавши діло поставлено візирі, там показується доконалим селянам перевагу великого землеволодіння, їм дається поміч, устроюється се сільсько-господарські школи, лекції, вистави, майстерні для ремонтування машин і т. д.

11. Що се таке міське земельне господарство?

На землі, що належить до міста, міські відділи Рад організують головним робом огорожені, молочні ферми, з посівом споживчих трав і земельних плодів. Такі господарства мають велике значення для живлення міст овочами, крупами, молоком і зближають робітників з селянами.

12. Які інші кроки підприємляє радянська влада в різнництві?

Вона організує засів облогує земель, перетворює неурядливі землі в управні (осушування болот, штучним наводнюванням, корчуванням і т. д.), налагоджує вироб сільсько-господарських знарядів і машин, мобілізує агрономів і ветеринарів, переселяє селян з центра на багаті землі окраїн, помагає дрібному селянському господарству.

13. Як помагає радянська влада дрібним селянським господарствам?

Заохочує їх улаштуванням насінням; помагає в поліпшенню селянського скота; дає безплатну агрономічну і ветеринарну поміч; устроює виплатні пункти, з котрих селянам дається на

виплат сільсько-господарські машини; устроює ремонтні майстерні для знарядів і машин.

14. Чи можуть селяни і робітники обійти ся одні без других?

Ні. Робітничий клас, щоб відбудувати промисл, треба хліба, котрий виробляють селяни, а селянинові потрібна робітничая класа, котра може дати йому залізо, машини, мануфактуру. Тільки спільним союзом вони победять розруку.

15. Чи всі селяни однаково відносять ся до радянської влади?

Ні. Одні користаються з наємної праці, не віддають робітничо-селянській державі залишків хліба по твердій ціні, а переполюють його на самогонку або спекулюють ним. Се куркулі — винуватники голоду, котрий терпить робітничая класа. Вони агітують проти радянської влади, устроюють повстання або пролазять до Рад і під іменем радянської влади кривдять бідняків. Ті селяни, котрі обробляють землю самі і віддають залишки хліба державі по твердій ціні — се середняки. Вони стоять за радянську владу, але часто по своїй невідомості підпадають під вплив куркулів. Бідняки — се ті селяни, котрі не в силі вести самостійне господарство; вони лущать ся в артілі, комуни, працюють в радянських господарствах і стоять по стороні радянської влади.

16. Як відносять ся радянська влада до куркулів, середняків і бідняків?

Тов. Ленін сказав: "Ограб куркуля, не скривай середняка і дай біднякові", се значить, що в куркуля, котрий ховає залишки хліба і спекулює ним, радянська влада силою його відбирає, і если куркуль піднімає збройне повстання, то радянська влада безпошадно з ним розправляється, але з середняком радянська влада закладає союз, ділає на него шляхом переконання, доказує йому на примірі, що йому вигідніше йти з нею, чим з куркулями. Бідноту, котра не має залишків, радянська влада забезпечує поживою і товарами на рівні з иншими селянами і стремить злучити бідноту, щоб вона була твердою опорою в селі. Працюючі селяни, за виїмком куркулів, беруть участь в правлінні Р.С.Ф.С.Р. і У.С.С.Р. В Росії, наприклад, головою Р.С.Ф.С.Р. є селянин-середняк тов. Калінін.

17. Що се таке хлібний монопол?

Се такий порядок, при котрім всі залишки хліба не продаються ся купцям, спекулянтам або покупцям на базарі, а віддаються ся прямо державі за гроші або в заміну за міські товари. Радянська влада не може допустити, щоб одні обжирались, а другі пухли з голоду. Споживчим продуктам, необхідним для життя всего населення, повинні розпоряджатися се поодинокі особи, а держава, котрій треба забезпечити армію, промислових робітників, служачих, приютів, шпиталів і т. д.

18. Як переводити ся хлібний монопол?

За посередництвом зерзерки. Народний Комісаріят Продовольчих Справ (Наркомпрод) робить розкладку потрібної кількості хліба, м'яса і т. д. після губерній відповідно до їх продуктивності. В губерніях знова роблять розподіл після повітів, волостей і сіл. В селі зерзерка повинна переводити не після особи і не після господарства, а після кількості залишків. Необхідну кількість поживи для сім'ї, прокормлення худоби і засіву залишається ся в господарстві. При таким порядку середняковий прибуток ся давати не дуже багато, біднякові — зовсім мало або нічого, або він еще сам отримує, а куркулі, розуміється, прибуток ся розпрезати ся.

19. Що се таке тверді ціни?

На важніших споживчих продуктах (м'яку, хліб, крупи, зерно, товчі, м'ясо, масло, сало і ин.) радянська влада настановляє ціни, вище котрих ніхто не має їх продавати. Если б не були настановлені тверді ціни, то дорожничая зроста би так, що ці продукти змогли б купувати лише спекулянти. Але і трудовий селянин від підвищення ціл на средства поживи нічого не вииграє, так як воно виторгове підвищення заробітної платні для робітників і зріст ціл на товари міського виробу.

20. Як заохочують ся село товарами міського виробу?

Радянська влада старається ся забезпечити село фабричними товарами по твердим цінам, котрі видає через продовольчі органи. При тім село або волость отримують фабричні товари тільки тоді, коли вони виконали зерзерку, і товари розділяють ся між селянами рівномірно, незалежно від того, скільки котрий селянин дав залишків. В теперішній час, розуміється, село отримує мало, так як промисл тільки що відживає і привіз товарів за границю тільки почав ся.

21. Як відносять ся радянська влада до приватної торгівлі?

Велику торгівлю радянська влада знищує тим, що відібрала у буржуазії торговельні склади і запаси товарів, використавши при тім великі магазини, служачих і т. д. для своїх продовольчих відділів. Але дрібну торгівлю радянська влада не забороняє, тому, що вона сама еще не в силі цілком її замінити. Дрібна торгівля щезає лише поступенно, в міру того, як держава пічне сама виробляти всі продукти.

22. Хто розділяє продукти в Совітській Росії і Радянській Україні?

Головним робом кооперативи. Попередню вони обслуговували тільки сільську і міську дрібну буржуазію. Тепер вони обслуговують всіх горожан і знаходяться ся під контролем працюючих. Кожний горожанин стає членом споживчого товариства і приписується ся до означеного розподільного пункту.

23. Як розділяють ся продукти?

Через розрुक продуктів є мало і приходиться ся організувати їх видачу. Пайки видаються по карткам так, що неспроможні отримувати менше, працюючі більше, тяжко працюючі

3 НЕВОЛІ НА ПРАВДИВИЙ ШЛЯХ.

(Докладніше.)

Та недовго туман "національної єдності" окутував душу української молоді. Пришов і для неї час пробудження з рабської летаргії. Се прийшло, як спала маска з лиця української буржуазії, коли став ясним патріотизм українського міщанства. Коли стало видним, що для української буржуазії є миліший союз навіть з тією "анархистською", "реакційною" Польщею, чим уступати перед соціалістичною робітничо-селянською українською республікою. Пробуджене української молоді характеризують такі факти, як переїзд деяких військових частин на сторону червоної радянської армії тоді, як другі переходили разом із останками розбитого міщанства до Польщі, Денікіна та Румунії. Се не військові маневри, се кристалізація політичних та соціальних ріжниць. Се не випадок хотів, що Січові Стрілки перейшли до Польщі а У. С. С. до червоної армії. Се фактичний розділ українського війська, а тим самим української молоді, яка наповняла українську армію, на революційних борців волі революційного народу та контрреволюційних лицарів своєї та чужої буржуазії.

Українська революційна соціалістична молоді на стороні червоної армії збирає, підкріплює свої сили для дальшої боротьби за визволення українських робітничих мас із кормиг польської та румунської буржуазії, а запропасти лицарів контрреволюції сидять нині по тюрьмах та казармах свого відлученого союзника.

Процес роздвоєння набирає чимраз острійших форм. Сильну участь у тому процесі брала і бере молоді галицька, підкріплює свої сили для дальшої боротьби за визволення українських робітничих мас із кормиг польської та румунської буржуазії, а запропасти лицарів контрреволюції сидять нині по тюрьмах та казармах свого відлученого союзника.

Процес роздвоєння набирає чимраз острійших форм. Сильну участь у тому процесі брала і бере молоді галицька, підкріплює свої сили для дальшої боротьби за визволення українських робітничих мас із кормиг польської та румунської буржуазії, а запропасти лицарів контрреволюції сидять нині по тюрьмах та казармах свого відлученого союзника.

Процес роздвоєння набирає чимраз острійших форм. Сильну участь у тому процесі брала і бере молоді галицька, підкріплює свої сили для дальшої боротьби за визволення українських робітничих мас із кормиг польської та румунської буржуазії, а запропасти лицарів контрреволюції сидять нині по тюрьмах та казармах свого відлученого союзника.

Процес роздвоєння набирає чимраз острійших форм. Сильну участь у тому процесі брала і бере молоді галицька, підкріплює свої сили для дальшої боротьби за визволення українських робітничих мас із кормиг польської та румунської буржуазії, а запропасти лицарів контрреволюції сидять нині по тюрьмах та казармах свого відлученого союзника.

Процес роздвоєння набирає чимраз острійших форм. Сильну участь у тому процесі брала і бере молоді галицька, підкріплює свої сили для дальшої боротьби за визволення українських робітничих мас із кормиг польської та румунської буржуазії, а запропасти лицарів контрреволюції сидять нині по тюрьмах та казармах свого відлученого союзника.

Процес роздвоєння набирає чимраз острійших форм. Сильну участь у тому процесі брала і бере молоді галицька, підкріплює свої сили для дальшої боротьби за визволення українських робітничих мас із кормиг польської та румунської буржуазії, а запропасти лицарів контрреволюції сидять нині по тюрьмах та казармах свого відлученого союзника.

Процес роздвоєння набирає чимраз острійших форм. Сильну участь у тому процесі брала і бере молоді галицька, підкріплює свої сили для дальшої боротьби за визволення українських робітничих мас із кормиг польської та румунської буржуазії, а запропасти лицарів контрреволюції сидять нині по тюрьмах та казармах свого відлученого союзника.

Процес роздвоєння набирає чимраз острійших форм. Сильну участь у тому процесі брала і бере молоді галицька, підкріплює свої сили для дальшої боротьби за визволення українських робітничих мас із кормиг польської та румунської буржуазії, а запропасти лицарів контрреволюції сидять нині по тюрьмах та казармах свого відлученого союзника.

сильно визволитись із того, мусить зі себе скинути то ярмо поневолення. Визволити ся боротьбою, опираючись на свої боеві організації. Щоб визволити ся, ми мусимо рівножати активно до боротьби по стороні тих, які борються за нашими гнобителями; ми мусимо своїми силами допомогти в боротьбі тій класі, яка бореть ся проти всякого визиску, проти поневолення. Такою класою є класа робітничая, таким є міжнародний пролетаріат. Нашим ідеалом, нашою ціллю є здійснене соціалізму-комунізму, який одиникий визволить нас із пут наших гнобителів, дасть нам можливість людського розвою. Ми йдемо туди і кличемо зі собою всіх тих товаришів, які уявляються у глибокий біль угнітуваного, експлуатованого праці, в біль свого поневоленого народу, нещасного людства. Все щезає перед обличчям великої проблеми: класової боротьби між пролетаріатом а капіталістичною буржуазією.

Тому на сторону борючого ся пролетаріату! На сторону міжнародного революційного соціалізму! Бо тільки він одиникий дає розв'язку теперішнім нещастям. Тільки зреалізований соціалізм — принесе свободу і щастя нашому народові, та волю подоптаному людству!

БІЛІ РАБИ ФРАНЦІЇ.

Французьке правительство відмовило всяку піддержку жовнірам Вранглія. Воно заявляє, що армія Вранглія більше не існує, що Врангль не є більше головнокомандуючим. Врангліські жовніри можуть йти на роботу до Бразилії, або можуть йти на службу до французького заграничного легіону в Північній Африці; вони можуть вертати до Совітської Росії або шукати собі хліба де хочуть. Французьке правительство питає їх: яка-ж ви біда армія, если большевики розбили вас тоді, коли ви були вповні уоружені на Кримі, коли ви мали повну поміч антанті? Як же тепер надіятися, що ви в будучині зможете бороти ся проти большевиків з більшим успіхом? Ми годуюмо вас тільки із чоловіколюбів. Але наше чоловіколюб'є обмежене: величчю нашої калитки. А наша калитка за послідні місяці трохи опорожнилася ся. Отже, будь ласка, рішайте.

В Бразилії біла лихорадка косить 65 процент привчаючих туди Європейців; про се говорив на днях вранглієвцем в Константинополі повернувши з Полудневої Америки російський емігрант. Бразилійське правительство не дає давати вранглієвським жовнірам землі. Воно хоче використати їх, як білих рабів, замість чорних, котрі не можуть далі працювати серед тих тяжких обставин, які існують в Бразилії. Про зарплатні французькі легіони в Альгерії і Марокко цілий світ знає. Там держать ся збіговисько переступників цілої Європи в каторжних обставинах і приучають ся їх до ролі собак проти чорних. Вранглієвські жовніри можуть свобідно вибирати між смертю від лихорадки в Бразилії або смертю на постах африканської пустині від кулі чорного партизана. Ім не подобається ся позиція білих рабів в Бразилії? Але-ж, бачите, вони помагали антанті власними руками зробити синів цілої Росії білими рабами антантських банкірів! Ім не подобається ся бути катками Франції проти повставших африканських племен? А леж, бачите, вони помагали французьким біржевикам вогнем і мечем покортити російські племена, які відмовились платити французській біржі данину. Если панове вранглієвці чують ся пониженими, коли Франція предкладає їм сповнити свою роль на другій позиції, не на Кримі, если вони уважають себе обдуреними союзною Францією в своїх надіях і в своїй вірі в Францію, то вони дураки, я-ж не розбирають окружуючих їх положень. Бо і яка їм

Франція союзниця? Які вони її союзники? Між конем і їздецем нема союзу. Іздець їздить на коні або возить ним гній. Панам в Парижі було потрібно почати з Совітською Росією війну за позиції; вони наняли для сеї роботи Вранглія і вранглієвців. Если би Врангль побідив, він дістав би висший чин і другі нагороди. Врангль розбитий, а його хазяїн не знає ще яким способом витягнути з Совітської Росії довги царя і Керенського. Але Франція знає, що не дістане їх руками Вранглія і для того вона розпоряджає, хай Врангль і вранглієвці возьмуть гній в Бразилії або усмирять чорних в Марокко. Се, розуміється, ся, понижене чина, але після поразки не дають похвал. Если вранглієвцем не подобається ся нова робота, то французьке правительство готове їх помилувати і не буде їх уважати за дезертирів, если вони відмовлять ся йти до Африки або до Бразилії. Воно дивить ся на них, як на свобідних найманих робітників, котрі можуть продати свої руки пролетаріату! На сторону міжнародного революційного соціалізму! Бо тільки він одиникий дає розв'язку теперішнім нещастям. Тільки зреалізований соціалізм — принесе свободу і щастя нашому народові, та волю подоптаному людству!

Если між вранглієвцями є люди, котрі, виконуючи брудне діло парвської біржі, думає, що працюють над відбудованом Росії і если вони тепер зі здивованом дивлять ся на цинізм французького правительства, то французьке правительство може сказати їм з чистою совістю, що се не його вина, если вони уважали капіталістичне правительство спосібним поза визиском ще і до другої політики. Хай розчаровані вранглієвці прилянуть ся, як відповідають на рішення французького правительства такі досвідчені політики, як калетський патріот Мілюков. І він біг за побідоносною колісницею Вранглія і кричав "ура!". Але після розбиття Вранглія французьке правительство завішало на праплетях білих, рішало спробувати есерів. І чи Чернов зможе знова підняти мужика? Щоб не налякати мужика, то для сеї цілі треба сховати білих генералів і дідичів. Треба думати в демократичну дудку. Панови Мілюков приказали творити коаліцію з есерами. П. Мілюков сейчас згодив ся. Есери заявляють: "Нам, Павле Ніколаєвич, стидно з вами показувати ся відкрито!" П. Мілюков, зрозумівши свою роль, сейчас-же заявляє: "Який я радий, що з вами припадково стріну ся!" Мало того, старий професор виступає сейчас в ролі учителя і толкує есерам кличі Установчих Зборів, що если гра йде на мужика, котрему Установчі Збори так потрібні як торічний сніг, то Установчі Збори треба покинути а виставити клич безпартійних совітів. От податливий політик. Французьке правительство приказало: продай Вранглія і вранглієвську армію, і професор Мілюков готовий написати географічний твір про принадлежне бразилійське і марокканське підсоне.

Російська контрреволюція була від першого дня своєї появи арматним мясом антанті. Але поки мала вона надію на побіду, антанта зберігала в відношенню до неї звисну приличність. Тепер антанта не потребує стіснити ся, вона може робити тепер з жовнірів вранглієвської армії гній для бразилійських фермерів або жебраків, що жебрають по цілій полудневій Європі. Антанта робить чудове діло. Вона навчила революційних робітників і селян ненавиди до антантського імперіалізму, вона учить тепер тих самих чувств і жовнірів контрреволюції. Сі чувства будуть почвою, на якій зійдуть революційні чувства. Вранглі і Славєви не будуть революціонерами, але їх армія складається ся з селян і інтелігентів, котрі тепер в нечуваний нужді, проживають не лише послідню пару штанив, але і послідню ілюзію.

К. Радек.

Комерційний представник Совітв Стомоняков прибув до Берліна.